

NORDISKA INVESTERINGSBANKEN

bulletin *januari 2001*

Fördjupat samarbete i österled

Efter att de baltiska länderna återvann sin självständighet i början av 1990-talet har de nordiska länderna främst samarbetat med Baltikum inom ramen för en nordisk närområdesstrategi som även omfattat nordvästra Ryssland.

Inför en förestående EU-utvidgning är det nu dags att tänka om när det gäller Nordens samarbete med de baltiska kandidatländerna. Närområdessamarbetet måste koncentreras och fokuseras på viktiga projekt och sektorer: miljö, infrastruktur, kommunal-sektorn, civilsamhället samt ekonomi och handel.

Nordiska Investeringsbanken har varit verksam både inom Baltiska Investeringsprogrammet (BIP), som startades 1992 och som på allvar kom igång under 1994, och genom sina projektfinansieringslån till större enskilda projekt, främst inom infrastruktur. NIB hade två uppgifter inom BIP. För det första att ge tekniskt bistånd till och bidra med eget kapital till etablerandet av välfungerande finansinstitutioner för små och medelstora företag. För det andra, att bidra direkt med lånefinansiering till små och medelstora företag av ömsesidigt intresse för Baltikum och Norden. Dessa lån beviljades direkt till företag, men även via lokala intermediärer – främst de tre investeringsbanker, en i varje land, som NIB bidrog till att etablera och utveckla.

År 1996 beslöt de nordiska statsministrarna att NIB skulle etablera en särskild lånefacilitet för miljöinvesteringar (MIL) i när-områdena, med tonvikt på Baltikum. De två specialfaciliteterna BIP och MIL, som båda haft särskilda garantier från de nordiska regeringarna bakom sig, har varit till stor nytta.

Nu när BIP-programmet har avslutats och MIL-faciliteten nästan är till fullo utnyttjad är det dags att NIB:s relationer med Estland, Lettland och Litauen övergår till ordinarie affärsförbindelser. Målsättningen med BIP var att stödja utvecklingen av privatsektorn inom de baltiska ländernas ekonomier och att återetablera de ekonomiska förbindelserna mellan Baltikum och Norden. På båda dessa områden har stora framsteg gjorts. NIB:s engagemang i lokala banker i Baltikum hade som mål att hjälpa till att etablera banker som för egen motor kunde privatiseras. Detta har nu skett.

Regionalt samarbete mellan länder i norra Europa kommer att bli än viktigare när den föreslagna utvidgningen av EU blir verklighet. Ett EU med nästan två gånger så många medlemmar som idag förutsätter nya modeller för regionalt samarbete. Länder med gemensamma intressen måste tala med en röst för att bli hörda i ett bredare europeiskt sammanhang. Det kommer att behövas mer, inte mindre regionalt samarbete för att stärka den nordliga dimensionen i unionen och hela Europa.

Det nordiska samarbetet utgör ett exempel på ett väletablerat regionalt samarbete som omfattar såväl medlemmar och icke-medlemmar i EU som medlemmar och icke-medlemmar i Nato. Det bidrar till ett starkare och säkrare Europa. Gradvis har det nordiska kontaktnätet utsträckts till Baltikum, men mycket återstår ännu att

göra. Det nordisk-baltiska samarbetet behöver nu en högre grad av institutionalisering samt formalisering på ett praktiskt plan. En början kunde ske på ekonomins område. Samarbetet skulle omfatta en förbättring av regionens transport- och kommunikationssystem och en kvalitetshöjning ifråga om infrastrukturen i bred mening. Kampen mot miljöförstöringen i Östersjön är en gemensam sak. Satsningar på handel och investeringar över gränserna behövs för att utveckla regionens tillväxtpotential. Finanssektorns utveckling är ett annat viktigt område för Norden och Baltikum.

För att trygga en positiv ekonomisk utveckling i Östersjöregionen framöver krävs förutom samarbete mellan olika internationella och lokala finansieringsinstitut även tätare regionalt samarbete.

Nordens intresse av stabilitet i närområdena kräver gemensamma åtgärder. Norden och Baltikum bör samarbeta för att trygga utvidgningsprocessen och stärka ansökarländernas möjligheter att utveckla för Norden centrala värden och bli välfungerande medlemmar i EU. För detta krävs att det som kan uppfattas som klient-patron-relationen till Baltikum upphör och att ett fungerande samarbete på lika villkor åstadkoms. En förutsättning är förändringar i den nordiska närområdespolitik som sedan 1995 bedrivits med Estland, Lettland, Litauen, nordvästra Ryssland och Arktis.

I en nära framtid övergår Estland, Lettland och Litauen från transition till konvergens inför EU-medlemskap. Denna övergång kommer att ta ett antal år. Under tiden behöver de sina nordiska grannars stöd.

Hela Östersjöregionen är ett tillväxtområde med stor framtida potential. För att stödja den positiva utvecklingen i Baltikum kommer Nordiska Investeringsbanken att behöva fördjupa sitt samarbete med de baltiska staterna, för att underlätta finansiering av viktig infrastruktur och gränsöverskridande investeringar.

Jón Sigurðsson

Dettifoss, vattenfall på norra Island.

NIB bulletin januari 2001

NIB-bulletin

NIB:s kundtidning utkommer på danska, engelska, finska och svenska.

I redaktionen:

Jamima Löfström, chefredaktör

Linda Hintze

Gunilla Nyman

Pamela Schönberg

Lay-out: Lowe Lintas & Partners, Helsingfors

Tryck: Nomini, Helsingfors

Utgivare: Nordiska Investeringsbanken

Huvudkontor: Fabiansgatan 34, Helsingfors, Finland

Postadress: PB 249, FIN-00171 Helsingfors

Telefon: +358 9 18001

Telefax: +358 9 1800 210

Internet: www.nibank.org

E-post: info@nib.fi

Adressändringar: Telefon +358 9 1800 294

Innehåll

- 2 VD har ordet:
Fördjupat samarbete i österled
- NIB och miljö:
4 Aktivt arbete för Östersjön
- 7 Avloppsrening i S:t Petersburg
- 8 Luxo ASA – ergonomisk armaturdesign
- 10 Miljövänligare plastproduktion
- 11 Isländska företag internationaliseras
- 12 Nya möjligheter för NIB i Asien
- 14 Panorama – nordiska naturbilder
- 16 Baltikum: Hamnprojekt i Klaipeda
- 17 Vatten till torra slätter i Turkiet
- 18 NIB på nätet
- 19 Upplåningsnyheter
- 20 Kultur i Norden: dans- och musikverket Baldur
- 23 NDF: Ny infrastrukturfond för Afrika
- 24 Aktuellt
- 26 Detta är NIB
- 27 NIB:s delårsresultat

Aktivt arbete för Östersjön

Miljöfrågorna står allt mer i fokus i NIB:s arbete. Den som koordinerar miljöaktiviteterna på banken är svensken Roland Randefelt, förste miljöanalytiker på NIB sedan 1994. Östersjöns framtid och den globala uppvärmningen är frågor som står honom nära hjärtat. NIB-bulletinens utsände träffade Roland Randefelt strax efter höstens stora klimatkonferens i Haag.

Vilka är dina främsta uppgifter som miljöanalytiker på NIB?

– Alla låneansökningar som kommer in till NIB genomgår en omfattande miljöanalys. Miljöanalytikernas huvudsakliga uppgift är att i varje låneansökan gå igenom det aktuella projektets miljökonsekvenser, se vad man gjort för att undvika onödiga negativa konsekvenser, och kontrollera att projektet har alla nödvändiga tillstånd. Därefter skriver vi en miljöanalys som följer med låneansökan för vidare behandling i banken. Ifall miljöfrågorna inte har skötts på ett acceptabelt sätt kan banken avstå från att delta i projektet.

– Men jag har också många andra uppgifter. Jag bevakar den

NIB har deltagit i finansieringen av flera vindkraftsprojekt. Vindkraften kan bli allt viktigare i framtida energiförsörjning.

Foto: Erkki Valli-Jaakola.

allmänna utvecklingen på miljöområdet samt utbildar våra egna anställda och våra kunder i miljöfrågor. Dessutom har banken ett stort internationellt engagemang, t.ex. skyddandet av miljön i Barentsregionen och Östersjöområdet, där vi deltar.

Innebär detta att du är bankens miljöpolis?

– Det hoppas jag inte. Jag anser att varje lands kontrollmyndigheter själva skall sköta kontrollen. I en del av våra projektländer fungerar dock kontrollmyndigheterna inte särskilt bra. Det kan gälla brist på resurser eller att landet kan ha en föråldrad lagstiftning med många kryphål. Då måste vi som finansär ställa en del kritiska frågor om hur miljöfrågorna hanteras i våra projekt. I bästa fall kan vi påverka projektet mot det bättre samt minska våra egna kreditrisker som härrör från direkta miljörisker. De här miljöriskerna kan ibland bli ganska stora.

Har banken drabbats av någon kreditförlust till följd av miljöskador eller händer det att banken tackar nej till projekt på grund av brister i miljön?

– Lyckligtvis har NIB hittills skonats från kreditförluster på grund av miljöansvar, precis som banken i övrigt varit tämligen skonad från kreditförluster. Men visst, flera av våra kunder har gjort egna förluster på grund av gamla miljösynder, det har gällt t.ex. gamla läckande tippar som måste saneras.

– Och visst tackar vi nej emellanåt. För ett par år sedan tackade vi nej till att finansiera en ny oljeterminal i Östersjön p.g.a. stora brister i hanteringen av miljöskyddet. Projektet skulle bland annat ha brutit mot en av HELCOM:s rekommendationer om att alla Östersjöhamnar skall ha en anläggning för mottagning av oljehaltigt avfall. På samma sätt har vi förhållit oss avvaktande till en ny hamn i Östersjöområdet som planeras intill ett viktigt naturskyddsområde.

Dina exempel kommer från Östersjön. Vad betyder Östersjön och dess miljö för NIB?

– Tre av bankens fem ägare – Danmark, Sverige och Finland – har stora kuster mot Östersjön. Det är ett gemensamt hav för sammanlagt nio länder och närmare 100 miljoner människor. Östersjöområdet är ett högprioriterat område för NIB, inte bara miljömässigt, utan ur allmän utvecklingssynpunkt. Det är vårt gemensamma hem, havet förenar våra länder. Därför jobbar vi aktivt med Östersjöfrågor. Banken har i runda tal beviljat lån för närmare två miljarder euro till mer än 150 miljöprojekt i Östersjöområdet.

Vilka slags miljöprojekt finansierar banken?

– Det rör sig om avloppsrening för både processindustri och kommuner, avfallshantering, rökgasrening för kraftverk, fjärrvärme-

Foto: Mattias Unsikylä

Miljöanalytiker Roland Randefelt verkar aktivt för Östersjöns framtid.

projekt, bränslekonvertering, modernisering av industriella processer och liknande. Det är en mycket bred skala på våra miljöprojekt. Under år 2000 har vi betalat ut vårt första lån till jordbruket för miljöinvesteringar. NIB beviljade ett lån på 25 miljoner euro, motsvarande 210 miljoner svenska kronor, till det jordbrukarägda Landshypotek i Sverige. Landshypotek vidareutlånar våra medel till jordbrukare, som vidtar direkta miljöinvesteringar som leder till minskat läckage av närsalter, främst fosfor och kväve, till

vattendragen samt minskad spridning av bl.a. bekämpningsmedel.

– Något som kommer att få en allt mer framträdande roll är vindkraften. NIB har också fått sin första förfrågan om lån till ett "solkraftverk", ett fält med solfångare. En del av vår framtid kommer säkert att bestå i ett ökat antal projekt som bygger på förnyelsebar energi.

NIB och HELCOM

Roland Randefelt är sedan 1995 bankens representant i det exekutiva organet inom Helsingforskommissionen för Östersjöns miljöskydd, HELCOM PITE och sedan 1997 medlem i den arbetsgrupp som arbetat med ett Agenda 21 för Östersjöregionen, Baltic Agenda 21, oftast kallat enbart BA21.

Dina internationella uppdrag är säkert en intressant utikikspost som ger en inblick i miljöarbetet på många olika håll. Vilka frågor har ni tagit upp inom dessa grupper?

– Framför allt gäller det att överbrygga den klyfta mellan miljösektorn och finanssektorn som finns. Ofta får vi höra att det bara "saknas" pengar. När vi sedan tittar på projekten så är de oftast onödigt dyra och avancerade. Som bank vill vi ha mesta möjliga reduktion i utsläpp per investerad slant. Kostnadseffektivitet är nyckelordet.

– Problemet är inte att det skulle saknas lånemedel utan att vi saknar goda beredda projekt och kunder som är villiga att ta lån

NIB har beviljat lån till mer än 150 miljöprojekt i Östersjöområdet

för att avhjälpa problemen. Jag anser att det finns kunskap, teknik och tillräckligt med pengar för att lösa många av problemen, men givetvis inte alla. Den institutionella kapaciteten att bereda projekt och mottagarländernas förmåga att absorbera stora lånevolymer är de stora utmaningarna nu, framför allt på Östersjöns östra sida, i Ryssland, Baltikum och Polen.

Vilka andra miljöfrågor är aktuella just nu?

– En fråga som diskuteras mycket just nu är den globala uppvärmningen. Där tror jag tyvärr att vi får stora problem. Industrieländerna ska ju minska sina utsläpp av växthusgaser, främst koldioxid, med 5 % fram till år 2008, utgående från utsläppsnivån 1990. För EU-området gäller en reduktion på 8 %. Klimatkonferensen i Haag i höstas visade med all önskvärd tydlighet hur svårt det är att skapa politisk enighet. Alla vill komma undan så billigt som möjligt, vilket gör att alla kräver att deras individuella

förhållanden skall beaktas. För de nordiska länderna med mycket skog, är det väsentligt att man kan tillgodoräkna skogarna som kolsänkor, eftersom de effektivt binder koldioxid. Hur mycket som kan tillgodoräknas är emellertid oklart. Det är nämligen skillnad på skog och skog, t.ex. ung skog binder kol bättre än gammal eller mogen skog.

– Samtidigt sitter öststaterna på s.k. *hot air*, enorma mängder av utsläppsminskningar sedan 1990 eftersom planekonomierna rasade samman efter Sovjetunionens kollaps. Om man fritt fick sälja dessa utsläppsrätter, så skulle öststaterna kamma hem en hel del pengar som inte minskar på utsläppen, vilket ju varit grundtanken med all handel av utsläppsrätter.

– Jag är tyvärr rätt pessimistisk då det gäller klimatförändringen. Enligt vetenskapliga uppskattningar måste koldioxidutsläppen minskas med minst 60 % för att det ska ge effekt på den globala uppvärmningen. Så även om den omtalade reduktionen på 5 % skulle nås, så kommer den globala uppvärmningen högst sannolikt att fortsätta.

Vad har NIB gjort och vad kan banken göra ytterligare i klimatfrågan?

– NIB har i flera år finansierat olika energiformer med varierande grad av koldioxidutsläpp. Trenden är att projekten involverar allt mindre andel fossila bränslen. Vi har de senaste åren finansierat mer än ett tiotal biobränsleeldade kraftverk, flera vindkraftverk, flera jordvärmekraftverk och ett flertal vattenkraftsprojekt. Som jag nämnde har vi nu också börjat titta på ett solkraftsprojekt.

– Våra möjligheter att göra något dramatiskt utöver detta är tyvärr begränsade. Man kan inte tvinga någon att bygga en viss typ av kraftverk, eller tvinga någon att ta våra lån. Alla projekt måste kunna stå på egna ben och vara lönsamma. Om vi tror att något projekt kan vara direkt förlustbringande eller förenat med hög risk, då bör NIB avstå.

Ny finansieringsordning på förslag

En nyhet som kan bli aktuell i framtiden är en nordisk fond för s.k. *joint implementation*, gemensamt genomförande, av klimatprojekt i Östersjöregionen. En sådan fond skulle finansiera projekt som minskar utsläppen av växthusgaser, en del av utsläppsrätterna tillfaller sedan fonden som kan sälja dem vidare till företag som vill köpa ökade utsläppsrätter. Den nya fonden planeras att administreras av NIB:s systerorganisation NEFCO, och projekten kan sedan tas från både NIB:s och NEFCO:s pipeline av projekt. Vägen dit är emellertid lång. En av förutsättningarna för att fonden ska kunna bli operativ är att länderna i Östersjöregionen enas om ett samarbete.

Förutsättningarna för den nya fonden undersöktes av en arbetsgrupp inom Nordiska ministerrådet där både NIB och NEFCO ingick. Fonden skulle komma att finansiera främst pilotprojekt och tillföra fackområdeskompetens till spelarna på den nordiska utsläppsmarknaden, främst de nordiska regeringarna, myndigheterna och företagen.

HELCOM, Helsinki Commission, Helsingforskommissionen för Östersjöns miljöskydd, bygger på en internationell konvention om skyddet av Östersjöns marina liv antagen år 1974. Efter Ronnebykonferensen 1990 beslutade man att de internationella finansinstitutionerna skulle medverka till att ta fram ett handlingsprogram för Östersjön. Sedan 1992 är NIB och systerorganisationen NEFCO (Nordiska miljöfinansieringsbolaget) medlemmar av HELCOM PITE, den exekutiva armen av HELCOM, HELCOM Project Implementation Task Force.

HELCOM identifierade ursprungligen 132 s.k. *hot spots*, stora utsläppskällor. Dessa har nu kunnat föras av från listan i takt med att åtgärder vidtagits. Av de ursprungliga totalt 18 kommunala och industriella punktutsläppskällorna i de nordiska Östersjöstaterna Danmark, Sverige och Finland, har NIB kunnat bidra med finansiering till 13 av dessa hot spots. Flera av de NIB-finansierade utsläppskällorna har numera strukits från den ursprungliga listan.

Foto: Janina Löfström

Östersjöområdet har hög prioritet i NIB:s miljöarbete. De flesta öarna i Östersjön har en unik miljö och kultur som är värd att bevaras för efterkommande generationer. Bilden är från Jurmo i den yttre finska skärgården.

NIB finansierar avloppsrening i S:t Petersburg

Nordiska Investeringsbanken har undertecknat ett låneavtal om DEM 15 miljoner med det kommunala vattenbolaget SUE Vodokanal St Petersburg. Lånet används för att finansiera delar av miljöprogrammet "St Petersburg Water and Environmental Services Improvement". Programmets huvudsyfte är att lösa investeringsbehoven för S:t Petersburgs vatten- och avloppsförsörjning. I programmet ingår även att höja Vodokanals finansiella och operativa kapacitet genom förbättrad ledarskapsutbildning och ledarskapsutveckling, ökat kostnadsmedvetande och högre effektivitet. Den sistnämnda delen ingår i en bilateralt finansierad institutionell utvecklingsinsats.

De totala projektkostnaderna uppskattas till DEM 91 miljoner och finansieras också genom lån på DEM 35 miljoner av Europeiska utvecklingsbanken (EBRD), bistånd på DEM 3,4 miljoner av Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (NEFCO) samt nordiskt, bilateralt bistånd på DEM 21 miljoner, främst från Finland, Sverige och Danmark. DEM 17 miljoner utgörs av lokala insatser.

Den aktuella investeringen förbättrar och säkrar servicegraden och kvaliteten på vattenförsörjningen för invånarna och minskar utsläppen av orenat och förorenat avloppsvatten i Finska viken och Östersjön.

NIB-lånet om DEM 15 miljoner har en maturitet på tio år med en amorteringsfri period på tre år. Lånet är avsett för ombyggnad och uppgradering av avloppsrening, en ökad och säkrare service-nivå av vattentillförseln och den allmänna driftseffektiviteten i Sestroretsk-området (Systerbäck) nordväst om S:t Petersburg. Området är miljömässigt känsligt och känt för sina omgivande stränder, sanatorier och rekreationsområden.

Investeringen syftar även till att möta miljökraven från Helsingfors-kommissionen för Östersjöns miljöskydd, HELCOM. Projektet är ett gott exempel på hur man genom att samordna nordiska finansiella resurser kan skapa förutsättningar för ett nordiskt miljösamarbete i Östersjöområdet.

Luxo ASA – ergonomisk design i Norden

I takt med att arbetsdagarna på många kontor blir allt längre, och sysslorna innebär alltmer stillasittande, ställs större krav på de ergonomiska förhållandena på arbetsplatserna. En viktig del av den ergonomiska planeringen är belysningen. Norska Luxo ASA är en av föregångarna inom ergonomisk ljusplanering.

Luxo ASA är ett norskt, börsnoterat företag vars affärsidé är att producera och marknadsföra ergonomiskt korrekt kvalitetsbelysning i en god och funktionell design.

– Grunden för vår företagsfilosofi är att varje arbetsgivare borde satsa på personals fysiska och psykiska välbefinnande, eftersom detta har en direkt inverkan på produktivitet och prestationsförmåga, säger Luxo ASA:s verkställande direktör Jon Erik Nygaard.

– I dagens teknologiska samhälle ökar kraven på en maximerad arbetsinsats ständigt, och en korrekt och individuellt utformad belysning både underlättar arbetet och ökar trivselen.

Huvudsakligen levererar företaget belysningsanordningar för arbetsplatser och offentliga lokaler, men också förstoringslampor och lampor för medicinska undersökningar samt sänglampor för sjukhus hör till utbudet. Tillverkningen sker vid anläggningar i Norge, Sverige, Italien och USA.

Det är dock inte endast det ergonomiska tänkandet som har gjort Luxo ASA till en av världens ledande leverantörer av belysning för arbetsplatser.

Internationellt sett har företaget också skapat sig ett stort anseende för fräscht nytänkande inom industriell design. Populariteten hos gamla klassiker som skrivbordslampan L-1 håller i sig genom åren, samtidigt som Luxo ständigt arbetar med att utveckla produkter som underlättar arbetet i en modern kontorsmiljö.

– En kontinuerlig utveckling av vårt produktsortiment är en av stöttepelarna för företaget, konstaterar Jon Erik Nygaard.

Under år 2000 har ett flertal nya produkter introducerats, bland andra skrivbordslampan Calypso som anpassats speciellt till arbete vid dataterminaler.

Jon Erik Nygaard poängterar att Luxos primära strategiska fokus ligger på att ytterligare befästa företagets position som en av världens ledande leverantörer av kontorsbelysning.

– Vi kommer naturligtvis också i fortsättningen att inneha en viktig roll som tillverkare av förstoringslampor och medicinska armaturer, men Luxos tillväxt koncentreras nu främst till två områden, nämligen belysning för kontor och för offentliga lokaler.

Ett steg i den riktningen togs år 1999, då Luxo ASA köpte den svenska armaturfabrikanten Svelux AB, som främst tillverkar teknisk och dekorativ belysning för offentlig miljö. Sammanslagningen av företagen innebär också att Luxo/Svelux etablerar sig som den tredje största leverantören av belysningsutrustning i Sverige. Företagsköpet finansierades delvis av ett lån på 5 miljoner euro från NIB. Dessa medel används också till att bygga en ny lager- och kontorslokal i Ballerup i Danmark.

Lillyna är en mindre variant av Luxolampan L-1, den världsberömda föregångaren till alla skrivbordslampor med fjäderbalanserad arm. L-armen är försedd med kalibrerade fjädrar som gör att lamphuvudet i alla höjdlägen kan riktas rakt mot belysningsytan. L-1 från år 1937 har genom åren tilldelats alla de mest prestigefyllda priserna inom industriell design.

◀ **Calypso** är en skrivbordslampa som utvecklats speciellt för arbete vid dataterminaler. Inne i den plasttäckta, patenterade K-armen finns, precis som hos L-1, kalibrerade fjädrar som möjliggör lamphuvudet att ständigt vara horisontellt riktat mot arbetsytan. Då lampan är inställd på rätt sätt är belysningen fullständigt bländ- och reflektionsfri, och ljuset faller dessutom precis där det behövs.

Miljövänligare plastproduktion

Borealis A/S-koncernen är ett av de ledande företagen inom den petrokemiska industrin i Norden. Som producent av polyolefiner, som ingår i olika plastprodukter, är Borealis ledande i Europa och femtestörst i världen. Inom denna konjunkturs känsliga bransch har Borealis lyckats väl och har en stark marknadsposition. Företaget producerar årligen mer än 3 miljoner ton polyeten och polypropen.

Koncernen har drygt 5 400 anställda och produktionsanläggningar i Belgien, Finland, Norge, Sverige, Italien, Österrike, Portugal, Tyskland, Frankrike och USA. Joint venture-bolaget Borouge i Abu

Dhabi (Förenade Arabemiraterna) börjar produktionen mot slutet av år 2001. Borealis huvudkontor ligger i Kongens Lyngby i Danmark, strax norr om Köpenhamn. Försäljningskontoren i mer än 25 länder betjänar kunder i hela världen.

Internationell ägarstruktur

Bolagets ägarstruktur har blivit alltmer internationell. Borealis-koncernen bildades i början av 1994 och ägdes då till hälften av finska Neste Oy (nuv. Fortum) och till hälften av norska Statoil A/S. De finska ägarna har sålt sin andel och nuvarande ägare är Statoil A/S med 50 %, International Petroleum Investment Company of Abu Dhabi med 25 % och OMV (Österreichische Mineralölverwaltung) med en andel på 25 %.

Den nya ägarstrukturen har stärkt bolagets strategiska fokusering.

Inom den kemiska sektorn har många fusioner ägt rum i Europa. Den petrokemiska industrin är konjunkturskänslig, varför det

är viktigt att kunna optimera produktionen. Konkurrensen mellan aktörerna är hård. Efterfrågan har varit god, men Borealis har under det senaste året fått känna av större kostnader för råmaterial, vilket har påverkat lönsamheten.

Aktuell investering i Sverige

NIB deltar i finansieringen av Borealis investeringar i anläggningarna i Stenungsund i västra Sverige. Genom investeringen höjer bolaget produktionskapaciteten av eten, som används i en ökad polyetenframställning. Investeringen är en av bolagets hittills största och ökar den årliga produktionskapaciteten av eten från 400 000 till 610 000 ton samt omfattar en ombyggnad av en tidigare polyetenanläggning till att utnyttja Borstar-teknologi.

Borealis största produktionsanläggning i Norden ligger i Stenungsund i Sverige.

Investeringsprogrammet är viktigt för hela regionens framtid. Stenungsund gränsar till ett utpekat EU-utvecklingsområde och komplexet erbjuder arbetsmöjligheter i ett område där det annars finns få industrier.

Anläggningarna i Stenungsund grundades på 1960-talet och här har Borealis också andra petrokemiska bolag – både konkurrenter och handelspartner – som grannar. Stenungsund är Borealis största produktionsanläggning i Norden. Där framställer bolaget eten, propen och polyeten.

Borealis produktion omfattar en mängd petrokemiska produkter, som framställs i så kallade krackeranläggningar och används som råmaterial för koncernens polyolefinfabriker. Slutprodukten används i framställningen av bl.a. plastpåsar och emballage, bil- och elektronikkomponenter, medicin- och hygienprodukter, kabelisolering och olika slags rör.

Representanter från NIB på besök på Borealis anläggning i Stenungsund. Här ses bitr. dir. Per Klaumann och vice verkställande direktör Carl Löwenhielm från NIB tillsammans med Borealis ledning.

Ny miljövänligare teknologi

Inom produktionen av polyolefiner har Borealis utvecklat en avancerad teknologi, Borstar-teknologin, som möjliggör en märkbart billigare produktion jämfört med tidigare. Tack vare den nya processen kan man framställa produkter som är både tunnare och starkare än konkurrenternas, och samtidigt är plastmassan lätt att formge. Borstar-processen innebär en lägre energi- och materialförbrukning, vilket också ger en mindre miljöbelastning.

En produktionsanläggning för Borstar-polyeten har nyligen inlett verksamheten i Stenungsund, Sverige, en för Borstar-propen i Schwechat, Österrike och en anläggning är under etablering i Abu Dhabi. Utöver själva Borstar-granulaterna säljer bolaget också rättigheterna till licensframställning av dem.

Satsningar på säkerhet

Borealis satsningar på säkerhet har burit frukt. Antalet olyckor inom produktionen har sjunkit märkbart.

– Vi besökare imponerades av de avancerade säkerhetsåtgärderna för att förebygga olyckor, och det utvecklade arbetarskyddet, kommenterar NIB:s nye danske regionchef Per Klaumann sitt första besök på anläggningen i Stenungsund.

Nordiska Investeringsbanken har tidigare deltagit i finansieringen av bolagets investeringar i en fabrik för produktion av polyeten i Borgå i Finland.

Isländska företag internationaliseras

Traditionellt har de isländska företagens investeringar utomlands legat på en blygsam nivå. Men under de senaste åren har en helt ny trend vuxit fram.

– Det pågår en klar internationalisering, berättar Thór Sigfússon, isländsk regionchef på NIB. De isländska företagens investeringar har ökat märkbart och når nu upp till en medelnivå för OECD-länderna.

Thór Sigfússon, som studerat investeringstrenderna i isländskt näringsliv, redogör för sina iakttagelser i boken *Landnám*, som nyligen kommit ut på Island. Boken används bl.a. som kurslitteratur på universitetet. Studien visar att också företagen i en liten ekonomi som Island har goda möjligheter att lyckas med sin expansion utomlands. Isländska banker har etablerat kontor eller köpt banker i England, Danmark, Luxemburg och Lettland; IT-bolag har fusionerats med europeiska IT-bolag; teknologiföretag har investerat i skandinaviska och amerikanska små och medelstora teknologiföretag; läkemedelsföretag har gjort investeringar i Östeuropa osv.

Orsaken till denna ökade internationalisering av isländsk industri verkar enligt Thór Sigfússon klar, hemmamarknaden är alltför begränsad för bolagen. Hans bok berättar om både framgång-

arna och motgångarna i internationaliseringsprocessen.

NIB stöder isländska investeringar i Norden

Helt avgörande för bolagens framgång utomlands är erövrandet av betydelsefulla marknadsandelar samt kunskap om produkter och marknader. Bl.a. har fiskeriföretag som expanderat utomlands lyckats väl med att finna sin marknadsnisch. Exempelvis Marel, ett företag som specialiserat sig på fiskeriteknologi och utrustning för livsmedelssektorn, har erövrat en stor marknadsandel inom sin sektor.

Bland andra bolag som under senare år investerat utomlands finns dagligvarukedjan Baur med investeringar på Färöarna, och Bakkavor, specialiserat på fiskprodukter, med företagsköp i Sverige. BYKO, försäljningskedjan för byggmaterial, investerar i Lettland och där har NIB:s medverkan och kunnande bidragit till att projektet utfallit väl.

Dessa investeringar innebär också att isländskt näringsliv kommer att öka samarbetet med det övriga Norden. NIB har genom lån till företagsinvesteringar som dessa bidragit till att stöda den nya utvecklingen.

Nya möjligheter för NIB i Asien

Många av länderna i Asien genomgår som bäst strukturförändringar inom bl.a. finans- och energisektorn. Dessa förändringar kan komma att innebära nya möjligheter för NIB. Också efterfrågan på nordisk teknologi har ökat, med bl.a. allt fler förfrågningar från telekommunikationssektorn, berättar dansken Søren Kjær Mortensen, som är NIB:s nye regionchef för Asien. Med Singapore som stationeringsort sörjer han nu för bankens internationella utlåning i Asien tillsammans med bitr. regionchefen Bengt Farneman, som är stationerad i Helsingfors.

NIB öppnade sitt representationskontor i Singapore för sex år sedan. Att man valde just Singapore som bas har sin naturliga förklaring.

– Personliga kontakter är helt avgörande i den asiatiska businesskulturen. Det är viktigt att vi är på plats och kan hålla regelbunden kontakt med våra kunder och kontaktpersoner.

Singapore fungerar i praktiken som ett regionalt finanscentrum i Asien. Ett stort antal nordiska bolag och banker har sina finanskontor i Singapore, där man styr sin finansiering i Asien.

– Singapores ställning har ytterligare förstärkts efter finanskrisen i Asien, menar Søren Kjær Mortensen. Geografiskt är det också en fördel med att vara stationerad här – vi har goda kommunikationer till olika delar av Asien och kan verka i samma tidszon som våra kunder.

Asien viktig låntagare

Asien står för nästan 11 procent av bankens totala utlåning. Låntagare i Asien står för hälften av bankens engagemang under projektinvesteringslåneordningen PIL. Av de utestående lånen i Asien är för närvarande 90 procent statsgaranterade lån. NIB har aktiviteter i nio länder i regionen; de största låntagarländerna är Kina, Indonesien, Thailand och Indien.

Låneramorna till finansministerierna och finansiella intermediärer i Asien har enligt Søren Kjær Mortensen varit en stor framgång. Utbetalningarna inom låneramar med intermediärer utgjorde i november 2000 sammanlagt ca 617 miljoner euro. Detta utgör

mer än hälften av bankens utlåning i Asien.

– NIB:s låneprogram har inneburit finansiering för många lokala medelstora företag i området. Också många små och mellanstora nordiska företag har medverkat i leveranser till Asien och kunnat dra nytta av våra låneprogram. Inom dem har vi också haft stor spridning mellan olika sektorer. Under senare tid har bl.a. bolag inom tillverkningsindustrin och hälso- och sjukvårdssektorn stått som leverantörer.

– Vi vill gärna utvidga kretsen av finansiella intermediärer i Asien, säger Søren Kjær Mortensen, som ser fram emot ett samarbete med nya finansinstitutioner i regionen.

Många av lånen sköts i samfinansiering med andra multilaterala finansinstitutioner samt NIB:s systemorganisation NDF.

Här hoppas vi kunna samfinansiera ännu fler projekt i vissa länder tillsammans med NDF, särskilt intressanta kunde miljöprojekten vara för oss. I framtiden kan det kanske bli fråga om att utvidga kretsen av låntagarländer i och med en ökad efterfrågan på nordisk teknologi inom en del sektorer.

Nya möjligheter inom telekommunikation

Inom energisektorn, där banken har finansierat en mängd större statsgaranterade projekt, håller det på att ske en del strukturella förändringar. I flera av länderna har man börjat skilja åt elproduktion och transmission i separata bolag, som till en del har privatiserats. Detta har inneburit en minskad efterfrågan på NIB-lån inom energisektorn.

– Däremot är förfrågningarna inom telekommunikationssektorn många just nu. NIB har aktivt deltagit i finansieringen av flera telekomprojekt världen över, både inom fast och mobil telefoni. Våra erfarenheter bör i ökande grad kunna utnyttjas också i Asien.

De senaste åren har enligt Søren Kjær Mortensen varit en tuff tid för finanssektorn i Asien. Man är fortfarande i gång med

Den ökade efterfrågan på nordisk teknologi kan öppna nya möjligheter också för NIB, förutsår bitr. dir. Søren Kjær Mortensen, ny regionchef för Asien. Han verkade som regionchef för Danmark, Färöarna och Grönland innan han i augusti 2000 flyttade över till bankens internationella avdelning.

omställningar för att anpassa sig till de nya förhållandena efter finanskrisen. Bl.a. har nya lokala finansiella institutioner etablerats. Det är möjligt att det uppstår också helt nya samarbetsmöjligheter i framtiden.

Investerarkontakter

– Asien har blivit ett allt viktigare område även för NIB:s upplåningsverksamhet. Därför är det naturligt att vi fortsättningsvis har ett representationskontor i Singapore, säger Søren Kjær Mortensen, vars arbetsfält kommer att vidgas i framtiden. Mina arbetsuppgifter omfattar inte enbart utlåning utan också intensifierade kontakter med våra investerare i regionen.

I bankens upplåningsportfölj utgör de asiatiska valutorna 40 procent (per 8/2000). Hongkong-dollar och framför allt japansk yen är de viktigaste valutorna nu, totalt stod dessa för sammanlagt 43 procent av nyupplåningen under de första åtta månaderna un-

der år 2000.

Under 1999 genomförde NIB sina första transaktioner i Singapore-dollar. 150 miljoner Singapore-dollar lånades upp på 10 år och därmed var NIB den första internationella utställaren i detta långa maturitetssegment. Förutom detta lånade banken upp 150 miljoner Singapore-dollar på 5 år och transaktionen förhöjdes ytterligare under året med 50 miljoner Singapore-dollar.

Möjligheter till nordiska leveranser

NIB ser gärna att kretsen av nordiska leverantörer utvidgas inom de projekt som banken finansierar i Asien.

För ytterligare information kontakta bitr. regionchef Bengt Farneman i Helsingfors, telefon +358 9 1800251 eller regionchef Søren Kjær Mortensen i Singapore, telefon +65 2276355.

Bilderna på detta uppslag visar stämningsfulla ögonblick i nordisk natur. Fotograf är Páll Stefánsson (f. 1958) från Island, vars naturbilder har uppmärksammats i internationell press och visats på utställningar i Reykjavík, London, Riga, Washington, Köpenhamn och New York. Páll, som också tagit bilden på pärmen, bor i Reykjavík där han verkar som fotograf och bildredaktör.

Ett hamnbolag i tiden

Vår hamnterminal är en av de modernaste i Baltikum, säger Begas verkställande direktör Aloyzas Kuzmarskis. Vi erbjuder bättre teknologi och villkor än konkurrenterna. Kvalitet är vår styrka.

bidragit till finansieringen av bl.a. en ny terminalbyggnad för gödsel. Huvuddelen av leveranserna kommer från en dansk leverantör men också lokala litauiska bolag har medverkat.

Bega har valt att satsa på effektiv och driftsäker utrustning, utvecklad logistik och kvalitetsmedvetenhet. Och detta har burit frukt. Verksamheten har vuxit stadigt och Bega är nu volymmässigt det tredje största av tretton stuveribolag i hamnen. Godsvolymnerna ökar ständigt och det är också möjligt att lasta större

Speditionsföretaget Bega som verkar i Klaipeda hamn i Litauen är en av NIB:s infrastruktursatsningar i Baltikum. Det privatägda Bega grundades år 1992 och har specialiserat sig på hantering av främst gödningsmedel och cement. Trots den hårda konkurrensen har bolaget klarat sig bra och hanterar volymmässigt allt större godsmängder.

Bega har gjort stora investeringar i hamninfrastruktur och utrustning för materialhantering. NIB har

fartyg. Tack vare den nya utrustningen har lastningstiderna förkortats, vilket bidrar till effektiviteten. Klaipedas goda järnvägs- och motorvägsförbindelser är en klar fördel mot många konkurrerande hamnar.

För närvarande kan Bega ta emot 8 fartyg åt gången och har en 200 m lång pir. En planerad muddring av farleden ger ett djup på 14 m istället för nuvarande 12 m. Här finns många möjligheter att expandera verksamheten ytterligare.

Bega är med sina över 300 anställda en viktig arbetsgivare i Klaipeda. Bolaget, som värnar om kulturella och sociala värden, har sitt huvudkontor inrymt i en gammal ståtlig byggnad som pietetsfullt rustats upp. För personalen har man låtit bygga moderna sociala faciliteter med kantin och duschar, där omklädningsrummen har försetts med bl.a. golvvärme och lufttorkning. Företagsledningen har också börjat premiera ickerökare. Tack vare detta har flera anställda valt att lägga om sina vanor.

Bega följer med sin tid på alla områden. Också miljö- och kvalitetsaspekterna är viktiga för bolaget. Bega har infört kvalitets- och miljöstyrning enligt standard ISO 9001:200 och ISO 14001, som nu är under registrering.

NIB har deltagit i det litauiska speditionsföretaget Begas investeringar i Klaipeda hamn med ett baltiskt investeringslån om USD 2 miljoner.

Tack vare sitt ypperliga läge spelar hamnen i Klaipeda en central roll i sjötransporterna mellan öst och väst – mellan Västeuropa, Baltikum, Ryssland och Vitryssland. Klaipeda är den nordligaste Östersjöhamnen som är isfri året om.

NIB deltar i turkiskt bevattningsprojekt

Yaylakslätten i sydöstra Anatolien hör till de fattigaste områdena i Turkiet. Klimatet är torrt, men tack vare ett fungerande bevattningsystem kan odlingarna i framtiden ge hela tre skördar per år. NIB har undertecknat ett lån med finansministeriet i Ankara för finansiering av ett bevattningsprojekt som beräknas öka jordbruksproduktionen betydligt.

Jordbruket i Turkiet sysselsätter närmare hälften av den yrkesaktiva befolkningen men kännetecknas dessvärre av låg produktivitet. Trots detta är landet självförsörjande vad gäller livsmedel. Drygt en tredjedel av landytan är odlingsbar och de kustnära lågländerna konstbevattnas intensivt. Den stora dammen Atatürk vid floden Eufrat är ett exempel på de stora satsningar som gjorts för att utöka den odlade arealen. Dammen färdigställdes i början av 1990-talet.

Yaylakslätten är nästan 50 000 hektar stor och ligger invid Atatürkdammen. Befolkningstillväxten i området är snabb och invånarantalet beräknas öka från nuvarande 6 miljoner till ca 9 miljoner år 2010. Som sådan är denna utveckling ohållbar eftersom Yaylakslätten under sommarhalvåret nästan inte får någon nederbörd alls och odlingarna då ger mycket små skördar. På Yaylakslätten odlas främst vete, bomull och olika grönsaker samt pinjenötter och oliver. Området antas dessutom vara den ursprungliga odlingsplatsen för många av det moderna jordbrukets kulturväxter.

Samnordisk bevattning

Projektet som NIB delvis finansierar är formellt en del av ett vattenprogram som innefattar byggandet av 22 dammar och därmed bevattning av totalt 1,7 miljoner hektar mark. Bevattningen kommer i hög grad att utgöra ett samnordiskt projekt. All elektromekanisk utrustning, förutom pumparna, levereras från Danmark. Pumparna tillverkas i Sverige, och rör samt rörutrustning kommer från Norge.

Vattenresurserna kommer att tappas från Atatürkdammen genom en redan färdigbyggd tunnel, Yaslicatunneln. Från slutet av tunneln pumpas vattnet sedan in i ett kanalsystem med en total längd på 16 km. Längs kanalsystemet byggs 10 olika uppsamlingsreservoarer med pumpstationer som sänder ut vattnet i ett nätverk av rör som sedan förgrenas. Hela nätverket får en längd på över 600 km, med över 2 000 tappställen. Varje tappställe kan bevattna ca 8-9 hektar land.

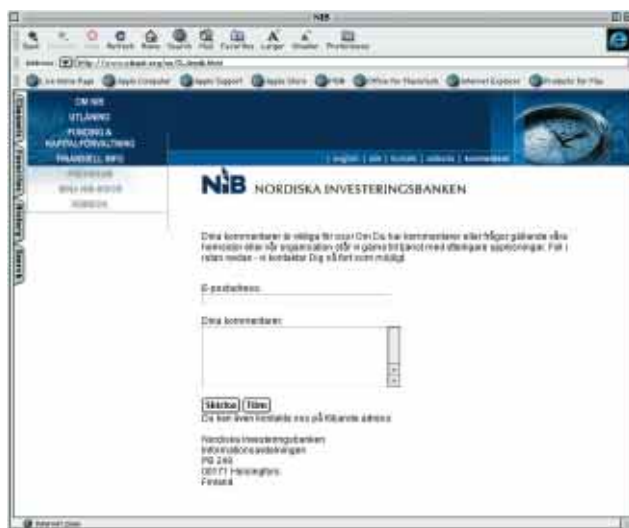
Klimatet på Yaylakslätten är mycket torrt, men tack vare ett fungerande bevattningsystem kan odlingarna i framtiden ge hela tre skördar per år.

Bevattningen av Yaylakslätten i Turkiet ingår som en del i ett omfattande multisektoralt och integrerat, regionalt utvecklingsprojekt, GAP (Güneydogu Anadolu Projesi). Projektet gäller nio provinser i Eufrats och Tigris flodområde och sker i samarbete med många internationella institutioner och organisationer. Bland andra medverkar Världsbanken och UNDP (Föranta Nationernas utvecklingsprogram) i olika projekt med mål att uppnå en hållbar utveckling i områdets byar och städer.

NIB har beviljat republiken Turkiet ett lån på USD 15 miljoner för bevattningsprojektet på Yaylakslätten.

NIB på nätet

Våren 2000 lanserade NIB den andra generationen av sina webbsidor. På webbplatsen finns allmän information om NIB, t.ex. när banken grundades och vem som är ägare. Den som är intresserad av finansiella frågor hittar bl.a. bokslutsuppgifter, information om upplåning och annan aktuell ekonomisk information. Bankens internationella och nordiska utlåning presenteras också och i pressrummet kan man läsa pressmeddelanden med aktuella nyheter om NIB.

om NIB. Rapporterna är i pdf-form och länkar till dem finns både på sidan *Funding & Kapitalförvaltning* samt *Finansiell info / kreditvärdighet*.

NIB kommer i framtiden att sätta in mer finansiell information som är av intresse för investerare och finansanalytiker.

Skräddarsydda sidor

Vi erbjuder ett behändigt sätt att skapa ett eget urval av NIB-sidorna. Med hjälp av *Mina NIB-sidor* har du möjlighet att skapa dina egna NIB-sidor där du prioriterar vilken information du är intresserad av. I fortsättningen är det bara att logga in sig på *Mina*

Sidorna har avsiktligt gjorts enkla och färgskalan enhetligt blå-vit-grå. Det skall vara lätt för läsaren att hitta det man söker och man skall hela tiden veta var på webbplatsen man befinner sig.

Förutom uppgifter om NIB:s olika avdelningar och kontaktpersoner, finns alla NIB-anställda listade i alfabetisk ordning, med telefonnummer och e-postadress angiven.

För tillfället finns sidorna endast på svenska och engelska, men i framtiden kommer sidorna att finnas på alla nordiska språk samt på engelska.

Kreditvärderingsrapporter

Det nyaste på webbplatsen är de två stora kreditvärderingsinstitutens, Moody's och Standard & Poor's, kreditvärderingsrapporter

Nordiska finansgruppens webbplatser:

Nordiska Investeringsbanken (NIB) **www.nibank.org**

Nordiska Utvecklingsfonden (NDF) **www.ndf.fi**

Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (NEFCO) **www.nefco.fi**

Nordiska Projektexportfonden (Nopef) **www.nopef.fi**

NIB-sidor. Här kan t.ex. analytikerna och investerarna snabbt plocka fram nyckeltal och pressmeddelanden.

På *Mina NIB-sidor* kan du ansluta dig till postningslistan för NIB:s pressmeddelanden, som distribueras via e-post. Här kan man dessutom beställa olika NIB-publikationer. Det är dock inte nödvändigt att registrera sig som användare för att kunna beställa NIB:s pressmeddelanden eller publikationer. Beställningsblankett för dessa finns även på sidan *Pressrum / registrering & beställning*. Pressmeddelandena finns också på webbsidan *Pressrum*.

NIB-logotyper

Eftersom efterfrågan på NIB:s logotyper är stor, har vi satt in dem på webbplatsen så att både PC- och Macanvändare lätt kan ladda

ner dem till sin egen maskin. NIB-logotypen finns i många olika filformat, både med bankens namn utskrivet (på alla nordiska språk samt engelska) och utan. Färgalternativen är tvåfärg, fyrfärg och svartvit.

Utveckling

För att vi skall kunna utveckla vår webbplats behövs feedback från läsarna. Från varje sida på webbplatsen har man möjlighet att skicka sina kommentarer. Fyll i blanketten som öppnas när du klickar på *Kommentera!*. Frågor och kommentarer som skickas via webben eller direkt till NIB:s allmänna e-postadress *info@nib.fi* läses dagligen och besvaras så fort som möjligt. Alla ris och rosor är välkomna och hjälper oss att förbättra sidorna.

Nordiska Investeringsbankens webbplats finns på adressen www.nibank.org.

Ökad upplåning i engelska pund

NIB emitterade ett obligationslån på GBP 100 miljoner i augusti 2000. Lånet har en löptid på 24 år. Räntan och återbetalningen är knutna till inflationsindex RPI (Retail Price Index).

NIB var den andra icke-statliga upplånaren med högsta kreditvärdighet (AAA) som emitterar ett inflationsindexbundet obligationslån i GBP. Det första emitterades av Världsbanken en vecka tidigare.

Därefter har NIB emitterat ytterligare GBP 100 miljo-

ner inflationsindexbundna obligationer med maturitet till 2020 och är därmed bland de största emittenterna på denna marknad.

Upplåningstransaktionerna förstärker NIB:s roll som en regelbunden emittent på GBP-marknaden. NIB har nu utestående obligationslån i GBP med maturiteter fram till 2004, 2008, 2014, 2019, 2020 och 2024.

Engelska pund står för ca 50 % av NIB:s nyupplåning år 2000.

Strid mellan gudarna i isens och eldens land

Nina Hyvärinen i rollen
som Balders hustru Nanna.

Dans- och musikverket Baldur var en av de största samnordiska satsningarna under kulturåret 2000. Baldur föddes i samarbete mellan artister från Finland, Island och Norge samt de tre kulturstäderna Helsingfors, Reykjavík och Bergen. Verket fick världspremiär i Reykjavík i augusti och uppfördes därefter i Bergen och i september i Helsingfors. Nordiska Investeringsbanken stödde detta uruppförande av Baldur.

Islänningen Jón Leifs, 1899–1968, komponerade musikverket Baldur under andra världskriget då han vistades i Tyskland. Tonsättaren utsattes själv för nazisternas förföljelse och hans musik förbjöds. Kompositionen uppfördes aldrig under Jón Leifs livstid och har hittills varit tämligen okänd också på Island. Efter sin död har Jón Leifs fått erkännande som en av de främsta isländska tonsättarna.

– Med urpremiären på Baldur gick en femtio år gammal dröm i uppfyllelse. Jón Leifs var långt före sin tid då han skrev verket. Då saknades både en symfoniorkester och balettgrupp på Island, och modern dans var ett så gott som okänt begrepp i landet, säger Þórunn Sigurðardóttir, direktör för kulturstaden Reykjavík 2000.

Gudarnas kamp

Baldur är en balett i två akter för symfoniorkester, balettgrupp, kör och solister. Intrigen bygger på fornnordisk mytologi, på Baldersmyten, som skildrar striden mellan ondskan och godheten. Balder är godhetens, lyckans, harmonins och rättvisans gud, högt aktad av alla och älskad av sin hustru Nanna. Men den listige guden Loke, som är förgrymmad, hämndlysten och avundsjuk på

Koreografen Jorma Uotinen från Finland står för koreografi och kostymer i produktionen Baldur. Här dansar gudinnan Nanna en kärlekens dans med Balder – godhetens och rättvisans gud.

Nio isländska dansare medverkar i Baldur.

Balders godhet och osårbarhet, gör sitt bästa för att förgöra Balder och lyckas slutligen dräpa honom.

Enligt mytologin finns det ingen fullkomlig lycka, rättvisa och skönhet i världen efter Balders död. Det är först efter Ragnarök, världsordningens undergång, som Balder återkommer till himlen från dödsriket och jorden återuppstår.

I Baldur utspelar sig den fornnordiska sagan i ett landskap av is och eld, det isländska landskapets fundament. Naturkrafterna och kampen mellan det onda och det goda bildar den centrala dramatiken i verket. I denna produktion har man lyckats ta in både elden och isen på scenen. Ett mäktigt vulkanutbrott och riktiga isstoder prydde scenen i alla höstens föreställningar.

Finske koreografen Jorma Uotinen har regisserat verket, han står också för koreografi och kostymer. Kristin Bredal från Norge står för verkets scenografi och ljusplanering. Tre finska dansare från Finlands Nationalbalett och nio isländska dansare från gruppen Íslenski dansflokkurinn medverkar i produktionen. De tre finländarna innehar huvudrollerna i dansverket; Nina Hyvärinen som Balders hustru gudinnan Nanna, Sami Saikkonen i rollen som Balder och Aapo Siikala som Loke, ondskans gud.

I den aktuella produktionen framfördes musiken av symfoni- orkestrarna i respektive stad; under Leif Segerstams ledning spelade Islands Symfoniorkester i Reykjavík och Helsingfors stadsorkester i Helsingfors. Filharmoniska Orkestern i Bergen hade Kari Kropsu som dirigent.

Fängslad av isländska landskapet

Jorma Uotinen var mycket tagen av publikens reaktioner efter premiären på Island. För honom var det en stark upplevelse att få göra denna produktion.

– Idén till projektet föddes mer än ett år tidigare, då jag blev tillfrågad om jag ville ställa upp. Gruppen kring Baldur föddes på naturlig väg genom våra tidigare erfarenheter av samarbete med isländska dansare. Vi samarbetade kring Ballet Pathétique år 1993.

Enligt Uotinen ville Jón Leifs inte att Baldur skulle uppföras som traditionell balett. Han hade tänkt sig att dansverket uppfördes som en massiv produktion med ett hundratal dansare på scenen. Vi tänkte oss först ett 40-tal dansare, men slutade vid ett dussin.

– Det var en otrolig upplevelse att få vistas på Island under arbetets gång, berättar Jorma Uotinen. Jag påverkades starkt av intensiteten och färgerna i den isländska naturen. Framför allt ljuset har en stor betydelse som kraftkälla. Jag upplever att isen och elden är symboler för Island och därför var det helt nödvändigt att få med dem på scenen.

Också för Nina Hyvärinen i rollen som Nanna var det en enastående upplevelse att medverka i Baldur.

– Det är sällan man som artist får uppleva något liknande, säger hon. Baldur har varit en mycket speciell produktion för oss. Det här är ett experimentellt verk där vi under processens gång har överskridit de traditionella gränserna.

Baldersagan är en stark berättelse som under Jorma Uotinens regi kombinerats med ett starkt scenspråk och en gripande koreografi. Detta tillsammans med Jón Leifs modernistiska musikstycke med många dramatiska element gör Baldur till en mäktig samnordisk upplevelse.

NDF deltar i ny infrastr

Fonder för investeringar i infrastruktur har med god framgång etablerats i Asien, Latinamerika och Östeuropa. I början av år 2000 har en motsvarande fond, AIG African Infrastructure Fund (AAIF), upprättats också för Afrika.

Bakom alla dessa fonder, liksom också AAIF, står Emerging Markets Partnership (EMP), ett internationellt privatägt aktiebolag med huvudsäte i Washington. EMP etablerades år 1992 och agerar som rådgivare till de olika fonderna, som bidrar med aktiekapital eller andra former av eget kapital till företag inom infrastruktursektorn. Huvudsponsor och primus motor för den nya infrastrukturfonden

för Afrika är American Insurance Group (AIG). I finansieringen av fonden deltar också stora multilaterala finansiärer såsom International Finance Corporation (IFC) inom Världsbanksgruppen, Afrikanska Utvecklingsbanken (AfDB) och Europeiska Investeringsbanken (EIB). Flera av de nordiska bilaterala finansieringsinstituten har också bidragit med kapital till fonden. NDF deltar med 2 miljoner US-dollar. Bland fondens aktieägare återfinns förutom finansiella institutioner också ett antal privata företag, även ett nordiskt företag deltar.

Ordföranden för Advisory Board, Nelson Mandela, och NDF:s medarbetare Siv Ahlberg vid mötet i Johannesburg i oktober 2000.

Utviklingsfond för Afrika

Fondkapitalet uppgår idag till 400 miljoner US-dollar, och man räknar med att det skall uppgå till 500 miljoner dollar innan teckningen av fondkapital avslutas i mars 2001. Kapitalet kommer i första hand att användas för att utveckla nya infrastrukturprojekt i Afrika. Det första projektet som fonden deltagit i avser telekommunikationssektorn.

De olika finansiärerna bildar ett rådgivande organ, Advisory Board, i vilket också NDF är medlem, och som övervakar fondens aktiviteter. Ordförande för AAIF:s Advisory Board är Sydafrikas tidigare president Nelson Mandela.

Advisory Board höll sitt första möte i Johannesburg i oktober 2000 och det följande mötet skall hållas i april 2001, en kort tid efter att den tredje och avslutande teckningstiden löpt ut. Det kapital på 500 miljoner US-dollar som man hoppas kunna uppnå ligger på samma nivå som Emerging Europe-fondens kapital. De två motsvarande asiatiska fonderna, liksom den latinamerikanska, har var för sig ett kapital på en miljard US-dollar.

MÖJLIGHETER TILL UPPHANDLING GENOM NDF

Nordiska Utvecklingsfonden (NDF), som finansierar utvecklingsprojekt inom olika sektorer i Afrika, Asien och Latinamerika, erbjuder nordiskt näringsliv intressanta möjligheter till leveranser av varor och tjänster. NDF deltar för tillfället i ca 45 projekt till vilka det skall köpas in varor och tjänster för avsevärda belopp under de närmaste åren.

Inköp i Norden som finansieras av NDF genomförs vanligtvis av de enskilda projekten i låntagarländerna genom nordisk anbudskonkurrens ("Nordic Competitive Bidding").

För att uppnå största möjliga deltagande i anbudsprocessen söker NDF kontinuerligt kontakt med potentiella nordiska leverantörer. Information om upphandlingen till enskilda projekt samt generell information om NDF-finansierade projekt och inköp finns att få av de exportfrämjande organisationerna i de nordiska länderna. Informationen finns också på NDF:s webbplats www.ndf.fi. Intresserade leverantörer och konsulter uppmanas att hålla sig informerade via hemsidan och meddela NDF om sitt intresse för projekt och projektkomponenter som passar för de enskilda leverantörerna. Intresseanmälan kan sändas med e-post till info.ndf@ndf.fi eller faxas till +358 9 6221491.

På nya poster

Mattias
Bremer

Bengt
Farneman

Jens C.
Hellerup

Matti
Häkkinen

Kari
Lehtonen

Maria
Maliniemi

Magnus
Rystedt

Carin
Wall

Zølvi
Pedersen

Nordiska Investeringsbanken

Mattias Bremer (FIN) har anställts som finansanalytiker på finansavdelningen, enheten för finansanalys. Mattias Bremer kommer närmast från Merita Fondbolag. Biträdande direktör **Bengt Farneman (S)** har på internationella avdelningen utnämnts till biträdande regionchef för region Asien. Han har tidigare verkat på NIB:s nordiska avdelning som biträdande regionchef för region Sverige. **Jens C. Hellerup (DK)** har anställts som portföljförvaltare på finansavdelningen. Han arbetade tidigare på Tele Danmarks finansavdelning. **Matti Häkkinen (FIN)** har anställts som IT-specialist på dataavdelningen. Matti Häkkinen kommer närmast från finska Pohjolan Atk-palvelu Oy där han arbetat som systemplanerare. **Kari Lehtonen (FIN)** har utnämnts till finansanalytiker på finansavdelningen. Han arbetade tidigare på bankens avdelning för riskstyrning. **Ulf Westergård (S)** har på bankens internationella avdelning utnämnts till biträdande regionchef för region Central- och Östeuropa. Tidigare var han biträdande regionchef för region Asien.

Nordiska finansgruppen

Maria Maliniemi (FIN) har utnämnts till investeringshandläggare på NEFCO. Hon har tidigare verkat på NIB:s internationella avdelning som lånehandläggare för privatsektorprojekt. **Magnus Rystedt (S)** har på NEFCO tillträtt tjänsten som Investment Manager, med ansvar främst för NEFCO:s projekt i Ryssland. Magnus Rystedt verkade tidigare på Stockholm Vatten inom ett utvecklingsprojekt för det ryska vattenbolaget Vodokanal. **Carin Wall (S)** har tillträtt tjänsten som direktör (Senior Vice President) för NDE. Hon kommer från Utrikesdepartementet i Stockholm där hon verkat som departementsråd med internationellt utvecklingssamarbete som ansvarsområde. Carin Wall har dessutom tjänstgjort på svenska ambassader i Europa, Afrika och Latinamerika. Hon är tidigare styrelsemedlem i NDE. **Zølvi Pedersen (N)** har tillträtt tjänsten som regionchef på Nopef. Hon har senast verkat som Marketing Manager på Denofa AS.

Nordiska Investeringsbankens styrelse har under år 2000 antagit följande resolution:

Resolution om korruptionsbekämpning

Nordiska Investeringsbanken som en internationell organisation fäster i sin verksamhet uppmärksamhet vid bekämpning av korruption som en del av principen om gott samhälls- och styrelseskick. För detta ändamål har följande riktlinjer fastställts:

- Banken förväntar sig att dess kunder genomför sin upphandling enligt goda upphandlingsprocedurer så att reell anbudskonkurrens uppstår, jfr NIB:s General Guidelines for Procurement, februari 1999.
- Banken skall ytterligare understryka transparens och ansvar vid bruk av medel som har beviljats för projekt.
- Banken skall i projektanalys, i avtalsdokumentation och betalningsrutiner samt i uppföljning av projekt fästa yttersta vikt vid bestämmelser och procedurer som försvårar eller förhindrar korruption eller bedrägligt förfarande.
- Banken skall fästa speciell uppmärksamhet på bruk av transparenta och ändamålsenliga betalningskanaler vid överföring av medel till och från banken eller i samband med projekt som banken finansierar.
- Banken skall tillse att dess personal är av hög etisk standard och att banken har interna förhållningsregler som innehåller bestämmelser om korruption och annat närbesläktat otillbörligt beteende.

Nordic Investment Bank 25 years

Nordiska Investeringsbanken 25 år

NIB:s 25-årsjubileum står inför dörren; i juni 2001 har det gått ett kvartssekel sedan banken inledde sin verksamhet. Detta jubileumsår innebär en milstolpe i bankens historia och kommer att uppmärksammas i form av ett årsmöte och en internationell konferens i Helsingfors den 1 juni.

Sagofarbrorn på besök

H.C. Andersen hedrade Nordens Hus med ett besök i oktober då Nordens institut i Finland (Nifin) tillsammans med Danska Ambassaden arrangerade utställningen *Hans Christian Andersen – Liv og Værk 1805-1875*. Utställningen, som arrangerades i NIB:s lokaler, var sammanställd av Odense stads museer. Öppningstillfället kulminerade i en parad där sagofarbrorn flankerades av sina egna sagofigurer ur allt från Prinsessan på ärten till Kejsarens nya kläder.

Stolta över utställningen var (från vänster) Nifins nye direktör Henrik Wilén samt Lisbet Ruth och Jutta Nygård från Nifins bibliotek. Här skålar de med danskelektor Jon Høyer från Åbo Akademi. Jon Høyer bidrog till utställningen med en föreläsning om H.C. Andersens liv och verk.

Anrika Rettig satsar på radiatorindustrin

Rettig-koncernen, som är ett familjeägt, industriellt bolag med över 200 år av affärstraditioner, fokuserar idag på att öka sin marknadsandel inom radiatorindustrin. Rettig Heating Group, förstärkte år 2000 sin position inom den europeiska radiatorindustrin genom förvärvet av radiatorverksamheterna från brittiska Blue Circle, där bl.a. Thermopanel AB i Sverige ingick. Företagsköpet, som delvis finansierades med ett lån av NIB, var ett viktigt steg som gör Rettig Heating Group till en europeisk marknadsledare. Thermopanel AB är Sveriges ledande tillverkare av radiatorer och konvektorer för vattenburen värme, och inom Rettig Heating Group produceras nu stålpanelradiatorer, handdukstorkare och specialradiatorer samt även ventiler, termostater och annan armatur för värme och kyla.

Förutom radiatorindustrin är även dryckestillverkning, sjöfart, fastighetsutveckling, aluminiumbearbetning och placeringsverksamhet viktiga affärsområden för Rettig-koncernen. Drycker tillverkas av Marli Group, som producerar både alkoholhaltiga drycker, såsom likörer och viner, samt alkoholfria safter.

Sjöfarten representeras av Bore Group med rorofartyg på främst Östersjön och Nordsjön. Inom Tarkala, fastighetsutvecklingen, omvandlas en centralt belägen före detta bryggerifastighet i Helsingfors till kontor och bostäder. Här verkade fram till år 1992 bryggeriföretaget Sinebrychoff, som tidigare var en del av Rettig-koncernen.

Alutran Group representeras av flera specialistbolag inom aluminiumbearbetning.

Marknadsundersökning ger NIB högsta betyg

NIB är den bästa banken för företagens banklån och en mycket pålitlig kreditkälla. Det visar en marknadsundersökning som Annukka Paloheimo från bolaget Scandinavian Financial Research gjort. Undersökningen gjordes bland de 50 största bolagen i Finland och kartlägger i detalj hur dessa bolag ser på sina finansörer och samarbetet med dem. Undersökningen gjordes nu för tionde gången.

Bolagens finansledning har fått betygsätta och ge kvalitetsbedömningar om bankernas finansieringstjänster. För traditionell

kreditgivning (bilateral utlåning) fick NIB högsta poäng bland bankerna på den finska marknaden. Näst bästa poäng fick Merita-Nordbanken, och som trea kom Citibank.

– Studien visar att man uppskattar oss med den specialisering på långa krediter som vi har inriktat oss på. Vi försöker profilera oss som ett specialkreditinstitut med kompletterande finansieringslösningar, och detta har uppenbarligen lyckats väl, säger regionchef Lars Selenius och gläder sig åt NIB:s goda betyg i studien.

Detta är NIB

Nordiska Investeringsbanken (NIB) finansierar privata och offentliga projekt som prioriteras i de nordiska länderna och av låntagarna. Banken finansierar projekt både i och utanför Norden.

NIB är en multilateral finansieringsinstitution, som ägs av de fem nordiska länderna och drivs enligt sunda, bankmässiga principer. Ägarna utser ledamöterna i bankens styrelse och kontrollkommitté.

NIB erbjuder sina kunder långfristiga lån och garantier på konkurrenskraftiga, marknadsmässiga villkor.

Banken anskaffar medlen för utlåning genom upplåning på den internationella kapitalmarknaden. NIB:s obligationer åtnjuter högsta möjliga kreditvärdighet, AAA/Aaa, hos de ledande kreditvärderingsinstituten Standard & Poor's och Moody's.

NIB har huvudkontor i Helsingfors samt kontor i Köpenhamn, Oslo, Reykjavík, Stockholm och Singapore. Banken har ca 130 anställda, som kommer från alla nordiska länder.

Detta finansierar NIB

NIB finansierar investeringsprojekt och projektexport av ömsesidigt intresse för Norden och för låntagarna. Hög prioritet har investeringar som främjar det ekonomiska samarbetet inom Norden. Lån ges till investeringar som tryggar energiförsörjning, förbättrar infrastruktur eller stöder forskning och utveckling. Hög prioritet har också projekt som förbättrar miljön i Norden och i dess närområden.

NIB kan delta i finansieringen av inkommande direktinvesteringar med sysselsättningsfrämjande effekter i Norden.

NIB finansierar olika internationella projekt såväl på tillväxtmarknaderna som inom OECD-området. Banken ger lån till projekt som stöder den ekonomiska utvecklingen i Nordens närområden samt till investeringar i olika delar av världen som är av ömsesidigt intresse för mottagarlandet och för Norden.

Utöver att ge lån beviljar NIB garantier för projekt som uppfyller bankens villkor.

Lån i Norden

Investeringslån

NIB beviljar medel- och långfristiga lån med en löptid på 5 till 15 år. Lånen beviljas i olika valutor till fast eller rörlig, marknadsmässig ränta och för upp till hälften av projektets totalkostnad.

NIB finansierar projekt inom:

- tillverkningsindustrin, bl.a. investeringar i anläggningar,
- infrastruktur, satsningar inom energisektorn, samfärdsel, telekommunikation, vattenförsörjning och avfallshantering,
- miljöområdet, både inom den privata och den offentliga sektorn,

- forskning och utveckling,
- gränsöverskridande investeringar, bl.a. företagsförvärv,
- utländska investeringar i Norden.

Regionallån

Lånen beviljas nationella regionalpolitiska kreditinstitut för vidareutveckling av näringslivet i regionalpolitiskt prioriterade områden.

Lån utanför Norden

Kärnan i NIB:s utlåning utanför Norden är lån under bankens projektinvesteringslåneordning. Det är långfristiga lån – upp till 20 år – för projekt på tillväxtmarknaderna i Asien, Mellanöstern, Central- och Östeuropa, Latinamerika samt Afrika. Lånen ges företrädesvis till låntagarlandets regering eller en offentlig finansinstitution. Projektinvesteringslån beviljas även utan statsgaranti, främst till infrastrukturinvesteringar inom privatsektorn. Lån beviljas för upp till hälften av projektets totalkostnad. Lånen kan användas för finansiering av alla typer av projektkostnader inklusive de lokala kostnaderna. Lånen ges till marknadsmässig ränta och i den valuta som kunden önskar. Hittills har projektinvesteringslån lämnats för projekt i ca 40 länder.

NIB beviljar även lån till nordiska företags investeringar – bl.a. samriskföretag och företagsförvärv – inom OECD-området och Baltikum.

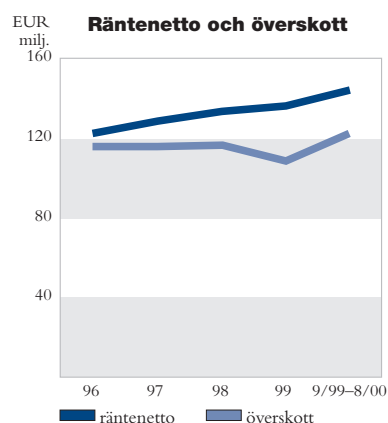
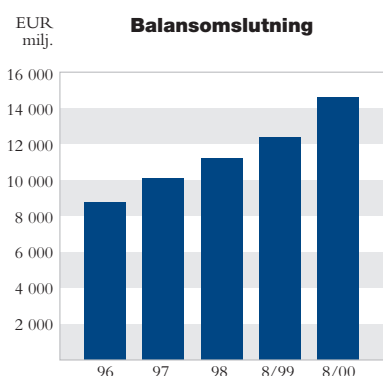
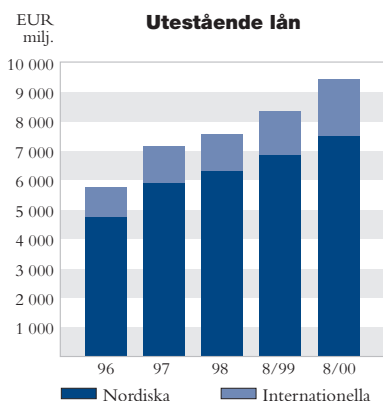
Nordens närområden

NIB prioriterar finansiering av offentliga och privata infrastrukturinvesteringar i Nordens närområden.

Högsta prioritet har offentliga och privata miljöprojekt i Polen, Kaliningradområdet, Estland, Lettland, Litauen samt nordvästra Ryssland. För detta ändamål finns en speciallåneordning, miljöinvesteringslån (MIL). Projekten skall bidra till att minska miljöbelastningen och därmed också de gränsöverskridande föroreningarna. Miljöinvesteringslån beviljas på bankmässiga villkor till stater, myndigheter, institutioner och företag.

Vidare deltar NIB i finansiering av projekt i Baltikum genom lån till såväl baltiska som nordiska företag som investerar i de baltiska länderna.

Gott resultat för de första åtta månaderna

Nordiska Investeringsbanken kan uppvisa ett gott resultat för de första åtta månaderna under år 2000. Räntenettot uppgick vid verksamhetsperiodens slut till 103 milj. euro mot 92 milj. euro för motsvarande period året innan. Kursförstärkningen av amerikansk dollar på valutamarknaderna har bidragit till ökningen i räntenettot. Överskottet för räkenskapsperioden uppgick till 85 milj. euro (69).

Balansomslutningen uppgick till 14,5 miljarder euro mot 13,3 miljarder euro vid årsskiftet 1999-2000, en ökning med 9 %. Nettolikviditeten uppgick vid periodens slut till 3 387 milj. euro mot 2 781 vid årsskiftet 1999-2000. Det egna kapitalet motsvarade vid periodens slut 1 280 milj. euro jämfört med 1 220 milj. euro vid föregående årsskifte. Under verksamhetsperioden betalade banken ut 35 milj. euro i utdelning av överskottet för år 1999 till bankens ägare, de nordiska länderna.

Under de första åtta månaderna under 2000 uppgick utbetalningarna av lån och de ställda garantierna till 689 milj. euro jämfört med 924 milj. euro för samma period år 1999. Det utestående lånebeloppet ökade från årsskiftet med 12 % till 9 449 milj. euro mot 8 439 milj. euro per 31/8 1999. Den amerikanska dollarns förstärkning i kurs gentemot euro har väsentligen bidragit till denna ökning. Tillväxten i bankens totala utlåningsstock för hela år 2000 inklusive inverkan av valutakursförändringar förväntas bli ca 10 %.

Kvaliteten på bankens låneportföljer och finansiella motparter har fortsatt hål-

lits på en hög och stabil nivå. NIB har inte konstaterat några kreditförluster under perioden. Banken har inte heller haft anledning till att göra reserveringar för befarade kreditförluster under året.

Tillverkningsindustrin är fortsatt den största sektorn inom bankens nordiska utlåning. En betydande ökning har skett i utlåning till finansiella intermediärer för vidareutlåning till små och medelstora företag i alla nordiska länder. Enligt VD Jón Sigurðsson är banken inriktad på att på detta sätt samarbeta med och komplettera andra nordiska banker och internationella kreditgivare i deras långivning.

En viss avmattning i efterfrågan på nya internationella lån har kunnat skönjas. Efterfrågan på nya lån utanför Norden har varit störst inom telekommunikationssektorn.

– NIB riktar nu allt mer in sig mot Nordens närområden i österled, säger Jón Sigurðsson, finansieringen av miljöinvesteringar i Östersjö- och Barentsregionerna prioriteras i vår verksamhet. Banken har fått mandat av de lokala myndigheterna i S:t Petersburg att leda en utredning gällande den institutionella utvecklingen och finansieringen av det stora sydvästra reningsverket för stadens avloppsvatten. Projektet är mycket viktigt för vattenkvaliteten i Östersjön. S:t Petersburg utgör idag den största enskilda källan för punktutsläpp i Östersjöområdet.

Den totala upplåningen mot skuldbevis utgjorde vid utgången av perioden 12 307 milj. euro mot 10 243 milj. euro vid motsvarande tidpunkt år 1999. Engelska pund, japanska yen och Hongkong-dollar har varit bankens viktigaste upplåningsvalutor under verksamhetsperioden.

Bankens stabila resultatutveckling under årets första åtta månader förväntas bestå och ett resultat i linje med detta är att vänta för helåret 2000.

NORDISKA INVESTERINGSBANKEN

Huvudkontor

Fabiansgatan 34
PB 249
FIN-00171 Helsingfors
Finland
Telefon +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210

Övriga kontor

Köpenhamn

Landgreven 4
DK-1301 København K
Danmark
Telefon +45 33 144 242
Telefax +45 33 322 676

Oslo

Dronning Mauds gate 15
(hos Eksportfinans)
N-0119 Oslo
Norge
Telefon +47 2201 2201
Telefax +47 2201 2202

Reykjavík

Kalkofinsvegur 1
(i Seðlabanki Íslands byggnad)
IS-150 Reykjavík
Island
Telefon +354 5 699 996
Telefax +354 5 629 982

Stockholm

Västra Trädgårdsgatan 11 B
(i AB Svensk Exportkredits byggnad)
S-111 35 Stockholm
Sverige
Telefon +46 8 613 8525
Telefax +46 8 205 728

Singapore

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Telefon +65 2276 355
Telefax +65 2276 455

Internet

<http://www.nibank.org>

